

SINİRÖTESİ OPERASYON YETKİSİ İPTAL EDİLMELİDİR !

Evren-Özal diktatörlüğü, askeri birliklerin parlamentonun kararı olmaksızın sınırötesinde operasyon yapmasına olanak tanıyan yasayı ANAP'lıların oylarıyla parlamentoda onaylatırdı. Yeni yasayla sıkıyönetim ve olağanüstü hal yasalarına birer bent eklenerek sıkıyönetim komutanlıklarının ya da valilerin talebi üzerine ilgili komutanların komşu ülkeler topraklarında da askeri hareket yapması olanaklı kılındı. Böylece hem Ağustos ayındaki Irak toprakları üzerinde yaşayan Kürtlere yönelik hava saldırısına "yasal kılıf" geçirildi, hem de genel kurmay başkanlığı ile hükümet, kapalı kapılar ardında, diledikleri zaman komşu ülkelerin topraklarında askeri operasyon yapılmasına karar verme yetkisiyle donatılmış oldu.

Bütün bu işlemler, "Kürt tehlikesi"

gerekçesine dayandırılıyor. Gerçekte böyle bir tehlike söz konusu mudur?

Gerçekte söz konusu olan, Türkiye toprakları üzerinde yaşamakta olan Kürt halkının tarif edilmesi olanaksız, korkunç ve iğrenç boyutlar almış bulunan kanlı operasyonların hedefi yapılmış olmasıdır. Gerçekte olup biten, suçsuz insanların kurşuna dizilmesi, işkencelerden geçirilmesi, Kürtlerin köylerinden sürülmesi ve kendi toprakları üzerinde yaşayamaz hale getirilmesidir.

Rejim ve yandaşları, bu "Kürt tehlikesi" gerekçesini öteden beri kullanmaya çalışıyor. Bu çabaların arkasında ise, Türkiye'nin Ortadoğu'da "aktif rol oynaması" nı isteyen, bunun yolla-

rını döşemeye çalışan Amerikan emperyalizmi vardır.

ABD'nin uzun bir zamandan beri Doğu Anadolu'daki askersel üslerini modernleştirdiği, bu bölgede yeni üsler kurduğu biliniyor. Türkiye Kürdistanı'ndaki son operasyonlar sırasında rejimin bölgede her türlü uçakların inip kalkabileceği en az 10 adet asfalt yol inşa ettirmiş olduğu açığa çıktı.

Bütün bunlar, Türkiye'de geniş güçlerin kaygı duymasına, ABD'nin Türkiye'deki üslerini kullanarak bölgede operasyon yapmasına ve ülkemizin Ortadoğu'da İsrail gibi bir rol oynamasına karşı çıkmasına yol açıyor.

İşte rejim ve yandaşları, "Kürt teh-

Arkası 7. sayfada

Halk Düşmanı Maceracı Rejime Dur Demek İçin

ANAP'A OY YOK !

Ara seçimlerin yapılmasına kısa süre kala ülkemizde olup bitenler, demokrasi isteyen güçlerin önlerinde duran sorunların, üstesinden gelinmesi gereken görevlerin boyutları hakkında daha net, açık bir fikir verebilir. Ara seçimlerin demokratik bir ortamda yapılmayacağı, rejimin baskısının aralıksız sürdüğü, örgütlenme ve düşünce özgürlüğünün olmadığı biliniyor. Seçime katılma hakkını elde eden partiler bile görüşlerini yaratılan toz duman havası içinde yığınlara, seçmenlere iletmekte güçlüklerle karşılaşılıyorlar. Dahası kimi muhalefet partileri ve sözcüleri Özal hükümetinin, rejimin propaganda aygıtının yarattığı bilinçli yoz havaya ayak uyduruyor, kendilerini buna zorunlu hissediyorlar. Oysa bu seçimler öncesinde halka gerçeklerin ve yalnız gerçeklerin, yaklaşan tehlikenin boyutlarının duyurulması önem taşıyor. Seçimler işte bugünkü kör gidişe "dur" demenin olanağının yaratılabileceği bir platformdur. Basın ise seçim ile gerçekleri birbirinden ayırmaya özen gösteriyor. Kimi gazetecilerin, köşe yazarlarının tutarlı ve gerçeği gözden kaçırmamayı öğütleyen çabalarına karşın, basın bir kaç istisna dışında bu yozluğun taşıyıcısı haline getirildi. Rejimin elebaşlarının tehdit ve şantajları tabloyu tamamlıyor ve Özal hükü-

meti seçimlerden, başarıyla çıkabilmeyi bir anlamda zorla çıkarıldığı halkın önünden daha da pervasızlaşmış olarak kaçabilmeyi umuyor.

Oysa yaklaşan tehlike gerçekten büyüktür. Seçimlerin hemen öncesinde Türkiye ekonomide bir kez daha büyük bir girdabın içine yuvarlanmak üzeredir. Ekonominin verdiği sinyaller, büyük bir döviz bunalımının yakınlaştığını haber veriyor. İki komşu ülkenin giriştiği savaşın yarattığı geçi-

Arkası 8. sayfada

FATURANIN SAHİBİ BELLİDİR

Kenan Evren 30 Ağustos konuşmasında, "12 Eylül'ün faturasını silahlı kuvvetlere çıkartmak istiyorlar" diye konuştu.

Evren, bu sözleriyle kendi kabarcık suç dosyalarını bütün silahlı kuvvet mensuplarının sırtına yüklemeye çalışıyor. Cuntacı generallere yönelik tepkileri bütün ordu mensuplarına yönelik tepkiler gibi göstermeye çalışarak, yalıtılmaktan kurtulmak istiyor.

Tahsin Şahinkaya'dan sonra cuntacı generallerden Nejat Tümer'in yolsuzlukları da kamuoyunda duyuldu. Kamuoyu yarın daha çok şey öğrenecek. "Vatan ve millet" adına yapılanların ardında her seferinde Amerikalıların, işbirlikçi tekellerin, yüksek rütbeli subayların çıkarlarının yattığını daha somut kanıtlarıyla öğrenecek. Bunu Evren de iyi biliyor.

İşkencelerin, politik cinayetlerin ve yolsuzlukların millitarist generallerin öne sürdüğü gibi "münferit" ve "kontrol dışı" işler değil, tamamen örgütlü ve sistemli, tepeden aşağıya emir-komuta zinciri içinde yürütülen işler olduğu gerçeğinin üzeri artık kolay kolay örtülemez.

Arkası 9. sayfada

Türk-İş mitingleri yasaklanıyor

Türk-İş'in Manisa ve Gaziantep mitinglerinden sonra Samsun mitingi de yasaklandı. Bu üç yasak işçi mitinglerinin ne kadar etkili olduğunu, ANAP iktidarının işçi ve emekçilerden nasıl korktuğunu gösteriyor. İyice ortaya çıkan bir gerçek de 28 Eylül seçimlerinin ne kadar anti-demokratik bir ortamda yapılacağıdır. İşçilerin miting yapmalarının bile yasak olduğu bir ülkede demokrasiden söz edilebilir mi? Bu yasalara verilecek en iyi cevap yeni ve daha güçlü mitingler için kolları sıvayıp çalışmaktır.

Bağlantısız Devletler Hareketi'nin 8. Zirve Toplantısı

● Ahmet ALAN

Emperyalizmin sömürge sisteminin yıkılmasının en ağırlıklı sonuçlarından biri Bağlantısız Devletler Hareketi'nin oluşması oldu. İkinci Dünya Savaşı sonrasında yarattığı elverişli ortamda, emperyalizmin eski konularını hızla yitirdiği, sosyalist sistemin hızla güç ve saygınlık kazandığı ve ulusal kurtuluş hareketlerinin yeni yeni başarılar elde ettiği koşullarda bağlantısızlar hareketi dünya politikasında önemli bir etmen durumuna geldi. Bugün artık dünya politikasını, uluslararası ilişkileri bu hareketin dışında düşünmek olanaksızdır.

***

Zimbabve'nin başkenti Harare'de Bağlantısız Devletler Hareketi'nin en yüksek organı olan zirve konferansı yapıldı. ABD emperyalizmi başta olmak üzere, uluslararası gericiliğin bütün engelleme çabalarına karşın hareketin 8. zirve toplantısının çalışmalarını başarıyla tamamlaması, alınan kararlar ve dile getirilen görüşlerle yüzün üstünde devletin barış istemini, silahsızlanma yolunda somut adımlar atılması, en başta nükleer silah denemelerinin durdurulması, ABD'nin ve öteki nükleer güç sahibi devletlerin Sovyet moratoryumuna katılması istemini net bir biçimde ortaya koyması, kuşkusuz, barış ve ilerleme yolunda önemli bir gelişmedir. Hareketin 25 yıllık tarihinde olduğu gibi, Harare'deki 8. zirve toplantısında da bağlantısızlık politikasının özünün savaş tehlikesine ve emperyalizme, sömürgecilığe ve yenisömürgecilığe, ırk ayırımına ve Siyonizm de içinde her türden ırkçılığa, baskının ve ezginin her biçimine karşı savaşım olduğu bir kez daha gözler önüne serildi. Her çeşit saldırı ve silahlı müdahale eylemlerine, egemen devletlerin topraklarında yabancı askersel üs ve tesislere karşı kesin tutumunu ortaya koyan bağlantısız ülkeler, uluslararası yaşamın demokratikleştirilmesi, bu arada yeni uluslararası ekonomik düzen kurulması için savaşımı etkinleştirme kararlılığı da vurguladılar. Politik özgürlüğüne kavuşmuş genç devletlerin politik bağımsızlığını güçlendirme, ekonomik bağımsızlığını sağlama ve bütün alanlarda eski sö-

mürgecilik kalıntılarının kökünü kazıma isteminin bir ifadesi olarak oluşan bu yeni tipten uluslararası topluluğun zirve toplantısı, uluslararası yaşama, insanlığın en canalıcı sorunlarının çözümüne hak eşitliği temelinde katılım istemi ve kararlılığının da somut bir ifadesi oldu. Özellikle uygarlığı nükleer yıkım tehlikesinden kurtarmak için yürütülen savaşıma, barış davasına daha ağırlıklı katkıda bulunma kararlılığının örneği olarak, hareketin kuruluşunun 25. yıldönümü dolayısıyla yapılan özel oturumda kabul edilen bildiri-deki görüşleri belirtebiliriz. Tek sözle, Harare Zirve Konferansı emperyalizmin, savaş kışkırtıcılarının, uluslararası gericiliğin yüzünde şaklayan güçlü bir şarım oldu, barış güçlerinin, ilerleme yanlısı demokratik dünya kamuoyunun konularını güçlendirdi.

***

Bağlantısızlar hareketinin uluslararası saygınlığının, dünya politikasındaki ağırlığının artmasının temelinde, onun politik, ekonomik ve askersel konularda aldığı ilkesel, eşitlik ve adalet temelindeki olumlu tutumu yatıyor. Hareket üyesi ülkeler arasındaki kimi görüş ayrılıklarının, şu ya da bu sorunun çözümünü konusundaki farklı düşüncelerin varlığı ortak hedefler uğrunda savaşıma engellemiyor. Gerçekler, bu savaşımın giderek güç kazandığını gösteriyor. Her uluslararası örgütün, kuruluşu olduğu gibi, bağlantısızlar hareketinin de ileriyeye doğru gelişmesinin göstergelerinden biri, kuşkusuz, onun saflarının büyümesidir. Bağlantısızlar hareketinin 25 yıllık tarihi de bunu kanıtıyor. BMÖ de içinde olmak üzere, uluslararası ilişkiler tarihi hem sayıca, hem de gelişme temposu bakımından bu hareket kadar hızlı bir gelişmeye tanık olmadı. 25 yıl içinde harekete katılan ülkelerin sayısı 4 katın üstünde artış gösterdi. 1961'de, Belgrad'da yapılan 1. kurucu konferansa 25 ülke katılırken, hareketin üye ülke sayısı bugün 102'ye ulaşmış bulunuyor. Bu ülkelerin yanısıra iki ulusal-kurtuluş hareketi; Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) ve Namibya'dan Güney-Batı Afrika

Halk Örgütü (SWAPO) da bağlantısızlar hareketinde eşit hakla yer alıyor. Ayrıca, birçok ülke ve ulusal-kurtuluş hareketi bağlantısızların forumlarına gözlemci gönderiyor. Harare zirve toplantısında 152 ülkeden delege ve gözlemci hazır bulundu. Bunlar arasında Yunanistan'dan da gözlemciler vardı.

Bağlantısızlığın, karşı karşıya bulunan askersel-politik bloklardan, "iki süper devletten" aynı "mesafede, uzaklıkta" kalmayı öngören pasiflik politikası değil, barış, adalet ve eşitlik için her fırsattan yararlanan aktif politika anlamına geldiğinin giderek daha iyi anlaşılması, somutla kanıtlanması, kuşkusuz, bağlantısızlar hareketinin güçlenmesinde, saygınlığının artmasında önemli rol oynadı. Kronolojik olarak bakıldığında ilk bağlantısız ülke Hindistan'ın büyük evladı, emperyalizmin ajanlarınınca katledilen I.Gandhi'nin sözlerini anımsayalım: "Bağlantısızlık politikası olumlu bir politikadır. Bağlantısızlığı «süperlerden» aynı ölçüde «uzak durma» olarak anlamak yanlıştır... Örneğin ırkçılık ve sömürgecilik konusunu ele alalım. Sözümona demokratik Batı, sömürgeciliği ve ırk ayırımını ortadan kaldırma konularında yıkıcı bir tutum almıyor mu? Güney Afrika'ya ve İsrail'e sağladığı yardım karşısında onun inandırıcılığında söz edilebilir mi? Sovyetler Birliği'nin bu konulardaki ardıcıl tutumu ise yakınlaşmamızı teşvik etmiştir."

***

Bağlantısızlar Hareketi'nin Harare Zirve Konferansı'nın çizdiği, aldığı kararlar, onayladığı belgeler dünya halkları ve kamuoyunda geniş destekle karşılandı. Hareketin uluslararası saygınlığının artacağı ortadadır. Emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşımı başarıya ulaştırın ve bağımsızlığa ilk kavuşan ülkelerden biri Türkiye'nin durumu ise bunun tersi bir gelişme içindedir. Ülkemiz uluslararası çapta hızlı bir yalnızlaşma içine girmiştir. Politik bağımsızlığını elde ettikten sonra, ekonomik bağımsızlığını sağlamaya çalışan yurdumuz, bugün poli-

tik bağımsızlık ve egemenliğini bile büyük ölçüde yitirmiş, emperyalizme çok yönlü bağımlılık altına girmiştir. Halkımız IMF'nin baskıları, muazzam dış borçlar altında ezilmektedir. Ama bu kaçınılmaz bir yazgı değildir. Bu duruma son vermek olanaklıdır. TKP'nin Ulusal Konferans Tezleri, alternatif programları bunun yolunu gösteriyor, ışık tutuyor. "Türkiye, şimdiye kadar olduğundan farklı olarak uluslararası alanda aktif bir politika izlemelidir. BMÖ'nde ve öteki uluslararası platformlarda, Türkiye kendisi gibi gelişmekte olan öteki ülkelerle birlikte davranmalıdır. Gelişmekte olan ülkelerin belini büken ve giderek ödenemez duruma gelen dış borçlar sorununun çözülebilmesi için gerek bölgesel, gerekse dünya çapında girişimlerde yer almalı, böylesi girişimlerin güçlenmesine katkıda bulunmalıdır. Türkiye IMF ve Dünya Bankası'nda öteki gelişmekte olan ülkelerle birlikte davranmalıdır. GATT sözleşmelerinin gelişmekte olan ülkelere yararına düzenlenmesi için çaba harcamalıdır. Türkiye Bağlantısız ülkeler hareketiyle işbirliği içinde olmalıdır. "TKP'nin Ekonomik ve Sosyal Politika Alternatifi"nde vurgulandığı gibi, dünya ve bölge barışının korunmasına, bölgesel ve dünya çapında kolektif güvenlik sistemlerinin oluşturulmasına katkıda bulunacak barışçı bir dış politika, ekonomik ilişkilerin gelişmesine de katkıda bulunacaktır. Kuşkusuz ki, ülkemizin sosyalist ülkeler barış önerileri karşısında olumlu bir tutum alması, NATO içindeki konumunu gözden geçirmesi Kıbrıs'ta adil çözüme katkıda bulunması, komşularıyla iyi komşuluk ilişkilerine geçip bunları güçlendirmesi gibi adımlar, yalnızlığa son verilmesinde, emperyalist dayatmalara karşı koyabilmesine büyük olanaklar yaratacaktır. Böyle bir Türkiye'ye ulaşmak TKP için, komünistler için vazgeçilmez bir görevdir. Böyle bir Türkiye için savaşıma katılma her yurtseverin, bütün demokrasi güçlerinin boynunun borcudur!

M. GORBAÇOV'UN SON GİRİŞİMİ DÜNYA ÇAPINDA GENİŞ DESTEK BULDU

● A.YAMAN

Yeni Zelanda'dan İspanya'ya, Küba'dan Norveç'e, Cezayir'den Japonya'ya dek en değişik politik görüş ve dini inançlardan milyonlarca insanın ortak bir istemi yükseliyor şu günlerde: "Atom denemelerine son! ABD Sovyet moratoryumuna katılmalı!" SBKP MK Genel Sekreteri M.Gorbaçov yoldaşın 18 Ağustos 1986 günü yaptığı televizyon konuşmasında atom denemelerini tek taraflı durdurma uygulamasının 1 Ocak 1987'ye dek yeniden uzatıldığını açıklamasından bu yana sosyal demokratlardan kilise çevrelerine, bağlantısız devletlerden NATO üyesi ülkelere dek dünya halkları ve gerçekçi politikacı ve hükümetlerin çoğu, Kuzey komşumuzun yeni yapıcı girişimini desteklediklerini duyurdu, duyuruyor. Güvenle diyebiliriz ki, barış savaşımının tarihinde böylesine farklı ve böylesine geniş güçler ve çevrelerce destek gören, olumlu karşılanan bir girişime rastlamak hiç de kolay değildir. Buna benzer girişimleri ancak yine SSCB'nin, sosyalist devletlerin girişimleri arasında bulabiliriz. Hiçbir Batılı ülkenin bu gibi yaşamsal bir konuda bu ölçüde destek gören bir girişimde bulunmadığını belirtmeye ise gerek bile yoktur. 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde yeryüzünün dörtbir yanında düzenlenen barış eylemleri, yükseltelen belgeler, dile getirilen istemler bu gerçeklerin yeni bir kanıtı oldu.

Amerikan ve Sovyet barış güçleri ortak bir açıklama yayınlayarak, "bütün dünya halklarını atom denemelerinin yasaklanması için elden geleni yapmaya, savaşımı daha da aktifleştirmeye, bu uğurda Sovyet tarafının moratoryum uygulamasıyla ortaya koyduğu iyi niyetini var güçle desteklemeye" çağırıldı. Amerika'nın Los Angeles kenti belediye meclisi, Reagan'a bir mesaj göndererek, "Birleşik Amerika'nın Sovyet moratoryumuna hemen katılması" gerektiğini belirtti. Kongre üyelerini de "bu amaca ulaşılması için çabaları, yasaama önlemleriyle desteklemeye" çağırıldı. Los Angeles, Amerikan hükümetinden atom denemelerinin durdurulmasını isteyen 1976. Amerikan kent belediye meclisi oldu. Nagazaki Belediye Başkanı Motoşima "Sovyet tarafının bu tür girişimleri olmadan ve bu girişimler tüm barışçı insanlar ve örgütler tarafından desteklenmeden dünya barışının savunulamayacağını" kaydetti. Meksika Dışişleri Bakanlığı "Sovyet tarafının moratoryumu yıl sonuna kadar uzatmakla, yeni bir tarihsel fırsat yarattığını, Amerika'nın bu fırsatı kaçırmaması gerektiğini" belirtti. Yunanistan hükümet sözcüsü, Sovyetler'in yeni girişiminin" selamlanması gereken ve Yunanistan hükümetinin bu konudaki görüşlerine uygun düşen yapıcı bir girişim" olduğunu söyledi. FAC sosyal demokratlarının lideri ve Sosyalist Enternasyonal Başkanı W.Brandt, Amerikan yönetiminin Sovyet girişimi

karşısında aldığı olumsuz tutumu eleştirerek, "Bonn hükümetinin yeni bir Sovyet-Amerikan zirvesinin gerçekleştirilmesi için girişimde bulunması gerektiğini ve yeni zirve görüşmesinde atom denemelerinin durdurulması konusunda, bütün dünyanın yararına olacak bir adım atılmasının zorunlu olduğunu" vurguladı. Dünya Kiliseler Konferansı, "Sovyet girişimi korkunç bir silah türünün azaltılmasına giden yolun ilk taşlarını döşemişse öteki nükleer devlerin bu yoldan uzak durması, barışın yararına olur" dedi. Sovyet girişimine destek, Amerika'ya buna katılma çağırısı listesini uzatmak olanaklıdır. Örneğin, Federal Almanya Dışişleri Bakanı Genscher'in ve Hristiyan Demokrat Parti Parlamento Grup Başkanı Rühle'nin sözlerini, Hindistan Başbakanı R.Gandhi'nin bağlantısızlar zirvesini açış konuşmasındaki görüşlerini Bağlantısız Devletler Hareketi 25. Kuruluş Yıldönümü Bildirisi'ndeki net tutumu, DSF, DDKF, UÖB gibi uluslararası kuruluşların aydın, bilimadamları ve gazetecilerin uluslararası örgütlerinin açıklamalarını da katarak.

TKP, Sovyetler Birliği'nin moratoryumu yeniden uzatmak kararını ve getirdiği anlaşma imzalanması önerisini içtenlikle destekledi. 21 Ağustos 1986 tarihli TKP MK Açıklaması'nda partimiz, tüm sağduyulu, yurtsever, demokrat, barışsever insanlara şöyle seslendi: "Özal hükümetinin nükleer denemelerin durdurulması ve nükleer güçler arasında deneme yapmama üzerine bir anlaşma imzalanmasını destekleyen bir tutum alması için baskıyı artırın! TKP, tüm muhalefet partilerine, Türk-İş'e ve öteki sendikalara, meslek ve yığın örgütlerine sesleniyor: Nükleer denemelerin durdurulması için sesinizi yükseltin!"

TKP'nin bu çağırısının güncelliği, önemli hızla artıyor. Sovyet moratoryumunun yürürlükte olduğu sürede neredeyse 20 atom denemesi yapan ABD, nükleer silahları uzaya da yaymak için yeni tür saldırı sistemleri geliştiriyor. Öte yandan, topraklarımıza yeni atom başlıkları aktarmak istiyor. Yeryüzünde dünyamızı defalarca yokedebilecek miktarda atom silahı birikmişken, topraklarımızda Amerikan atom silah ve depoları varken, Amerika'nın bu girişimlerinin tek anlamı vardır: Savaş tehlikesine, nükleer yangına doğru biraz daha yaklaşmak! Türkiye bugün NATO'nun 16 ülkesi içinde topraklarında bulunan 489 nükleer başlıkla dördüncü, 22 nükleer altyapı tesisiyle altıncı sırada bulunuyor. 50 milyonluk halkımız barut fıçısı üzerinde, atom başlıkları üzerinde oturuyor. Böyle bir durumda ülkemiz her an kendi iradesi dışında, Amerika'nın çıkarları uğruna nükleer bir savaşa sürüklenebilir. Ve bu duruma son vermenin en önemli önlemi, atom denemelerinin durdurulmasıdır. Ardından adım adım azaltılması, giderek ortadan kaldırılmasıdır. SSCB bunun

kısa haberler...

● "Moskova Radyosu" 4 Eylül 1986 günlü Türkçe yayınında "NATO'nun tehlikeli planları" başlıklı, Pentagon ve NATO'nun Türkiye'ye yeni nükleer başlıklar yerleştirme planları ile ilgili bir yorum yayınladı. Yorumda, "Pentagon ile NATO'nun tasarladığı gibi yeni parti Amerikan nükleer silahlarının Türkiye'ye yerleştirilmesi, kuşkusuz, Avrupa ve Asya kıtalarının kavuştuğu yerdeki siyasi durumun gerginleşmesine yol açabilir ve Doğu Akdeniz'de gerginliği artırır. Türkiye Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerinde asgari ölçüde dikkatli davranmalı gelişmekte olan Sovyet-Türk ilişkilerine zarar verebilecek eylemlerde bulunmamalı..." denildi.

● Atom denemelerini sürdüren ABD, "Yıldızlar Savaşı" projesini gerçekleştirme yolunda yeni bir tehlikeli adım daha attı. 5 Eylül 1986 günü ABD iki uyduyu gizlice uzaya fırlattı. "Delta" tipi bir taşıyıcı roket uyduları yörüngesine oturttu. Uyduların, uzayda hedef bulma ve saptığı hedefleri yoketme sisteminin denenmesi için fırlatıldığı bildirildi.

● 4 Eylül günü Şili'de yeni bir ulusal direniş günü yapıldı. Başkent Santiago ve öteki büyük kentlerde faşist Pinoşet rejimine karşı yığın salı protesto eylemleri ve grevler gerçekleştirildi. Başkent ve öteki endüstri merkezlerinin işçi semtleri ve emekçi mahallelerinde polis saldırısını püskürten halk barikatlarında çarpıştı. Birçok emekçinin öldürülmesine, 100 kişinin yaralanmasına ve 350 kişinin tutuklanmasına karşın yurtsever muhalefet güçleri, yeni direniş eylemlerinin örgütleneceğini bildirdi.

● Akdeniz'e ve Libya açıklarına savaş gemilerini süren ABD Başkanı Reagan CIA ve Pentagon'un hazırladığı Libya'ya saldırı planını daha Ağustos ayı başında onayladı. Plan, Libya'ya karşı casusluk, sabotaj operasyonlarıyla askeri hareketin "uyum" içinde yürütülmesini öngörüyor.

● F.Almanya Antifaşistler Birliği hükümeti yabancı düşmanlığını, ırkçı histeriyi körüklemekle suçladı. Yayınlanan açıklamada, Kohl hükümetinin mültiteciler sorununu kasıtlı olarak abarttığı ve seçimler için politik yatırım olarak kullanmak istediği kaydedildi.

2000 yılına kadar gerçekleşmesi için ayrıntılı bir plan önermiş bulunuyor.

Bu gerçekler karşısında dünyada olduğu gibi, ülkemiz için de geçerli olan şudur: Atom silahlarının ortadan kaldırılması uğrunda savaşım katılmaktan, hiç kimse uzak durmamalı. Bu kutsal amaçlar uğrunda, hangi politik akımdan olursa olsun, bütün yurtsever, demokrat, barışsever güçlerin elele verip aktif bir savaşım vermesinin karşısında hiçbir önemli engel yoktur. Bu sorumluluktan kimse kaçamaz!

TKP 1986 ULUSAL KONFERANSI

Üslerle İlgili Bir Vurgulama

1986 Ulusal Konferans belgeleri-miz nedeniyle tartışmaya açılan parti belgelerimizden birisi de MK'nin 5. Plenumu'nda onaylan "TKP'nin Barış Ulusal Güvenlik ve Ulusal Egemenlik Alternatifi"dir. Belgenin bütünü okunduğunda, şu açıkça görülüyor: Bu belge ile TKP, işçi sınıfının dış politikaya ilişkin yaklaşımını netleştirmiştir. İşçi sınıfının barış savaşımındaki somut görevlerini formüle etmiştir. İşçi sınıfına, sınıf savaşımının dış koşullarının güvence altına alınmasını sağlayacak bir politik doğrultu vermiştir. Barış uğruna savaşım ile toplumsal ilerleme savaşımı arasındaki diyalektik bağı Türkiye somutuna uygulamıştır.

Belgenin açıklanmasından bu yana geçen zaman dilimi içinde nükleer denemelerin yasaklanması, nükleer güçlerin denemeleri yasaklayan bir anlaşma imzalamaları, yeryüzünün 2000 yılına kadar nükleer ve kimyasal silahlardan arındırılması, uluslararası planda geniş kapsamlı bir güvenlik sisteminin oluşturulması, konvansiyonel silahlarda ve silahlı kuvvetlerde azaltmalara gidilmesi gibi, dünya çapında yankılanıp geniş destek gören öneriler ortaya çıktı. Ulusal Konferansımız, bu belgeye son biçimini verirken, bütün bu ve benzeri gelişmeleri dikkatle ele alıp işlemeli ve gereken eklemeleri yapmalıdır. Burada belirtilmesi gereken nokta, TKP'nin dış politika alternatifinde bütün bu gelişmelerin ve önerilerin işleneceği yerlerin net ve açık bir biçimde varolmasıdır. Nükleer-uzay çağının gerçekleri, ABD'nin saldırgan-terörist politikasının yolaçtıkları, Evren-Özal diktatörlüğünün Türkiye'yi nasıl, nereye sürüklemekte olduklarına ilişkin saptamalar ve bunlara karşı olan tüm güçler için ortak mücadele önlem ve önerileri, bizim belgemizde yer almaktadır. Belgenin, geniş kapsamlı bir uluslararası güvenlik sisteminin oluşturulması fikrine açık biçimde hazırlanmış olması, kolektif güvenlik anlayışını işlemesi de önemli bir noktadır.

Alternatifimizin ana hedefi şudur: Türkiye, barıştan yana tercih yapabilecek, egemen bir dış politika yürütebilecek ve kendi kaderini belirleme hakkını kullanabilecek duruma gelmelidir.

Bunun önündeki en önemli engellerden birisi, topraklarımız üzerindeki Amerikan ve NATO üsleridir. Nasıl ki dış borçlar, uluslararası finans kapital tarafından ekonomik bağımsızlığımızı önleme aracı olarak kullanılıyorsa, bu üsler de ABD emperyalizmi ve NATO başları tarafından Türkiye'nin barıştan yana tercih yapmasını önleme, ülkemizi "ileri karakol" olarak kullanma araçları olarak kullanılıyorlar. Bu nedenle belgemizin "Tehlikenin kaynağı ve nedeni" bölümüne bunu bu

• *Fatih Yüksel/Ankara*
şekilde net bir ifadeyle ortaya koyan bir ek yapılmalıdır.

Bizim belgemizde üsler, SİA ile bağlı olarak getiriliyor. Bu anlaşma çerçevesinde ABD'nin yeni askersel üsler, çevik kuvvetler için aktarma havaalanları, silah depoları kurduğu, Türkiye'deki askersel varlığını artırdığı, nükleer ve kimyasal silahlarının da buralarda depolandığı belirtiliyor. Belgemizde üsler sorununa verilen önem, önlemler bölümünün ilk maddesinin bunlara ayrılması olmasında ifade buluyor. Buradaki yaklaşımlar ve maddeler, olduğu gibi kalmalıdır.

Ancak, önlemlerin birinci maddesine bazı ekler de yapmak gerekiyor.

Birinci ek, "Türkiye toprakları üzerine yeni nükleer silahlar ya da kimyasal silahlar yerleştirilmesine izin verilmemelidir" biçimindeki (a) şıkkına yapılmalıdır. **Yeni** silahların yerleştirilmesine izin verilmemesi istemi, alternatif yayımlandıktan sonra gündeme gelen iki bölümlü kimyasal silahların Türkiye'ye yerleştirilmesi, kimi üslerdeki nükleer depoların modernleştirilmesi, NATO Başkomutanı Rogers'in ülkemize yeni nükleer silahların yerleştirilmesine ilişkin baskıları artırması gibi gelişmelerle, ileri görüşlü bir istem olarak kendisini kanıtlamıştır. Ancak burada yeni silahları kabul etmemenin yanısıra, Türkiye topraklarına daha önce yerleştirilmiş nükleer silahların da sökülüp atılması istemi eklenmelidir.

Buraya yapılması gereken bir başka ek de Türkiye'nin toprakları üzerinden herhangi bir ülkeye karşı ilk nükleer vuruş yapılmasına izin vermeyeceği olmalıdır. Bu saptama ile ülkemizin "yıldızlar savaşı"na katılmasının önlenmesine ilişkin (b) şıkkı birleştirilip (a) olarak en başa alınabilir.

İkincisi, "Türkiye ABD ile imzalanmış bulunan SİA ve Mutabakat Bel-

gesi başta olmak üzere, yabancı çıkarlarını dayatacak hiçbir yeni ikili anlaşma yapmamalıdır" istemine yapılabilecek ektir. Türkiye'nin 1947 ve 1959'da ABD ile NATO çerçevesi dışında imzalamış bulunduğu bu anlaşmalar, "tüm ikili anlaşmalar" içinde son derece önemli bir yere sahip oldukları için, SİA gibi, adları konarak sayılmalıdır.

Yine birinci maddeye, Türkiye toprakları üzerindeki Amerikan keşif uçakları için kurulmuş bulunan AWACS sisteminin kaldırılması istemi eklenmelidir. AWACS uçakları her an komşu ülkelerdeki belirli hedeflere saldırıda bulunmak ve bu saldırıları yönetmek üzere uçuşlarda kullanılabilir. Alternatif üzerine parti basınında çıkan yazılarda dile getirilen bu durum, belgenin kendisine de yansımalarıdır.

Öte yandan TKP'nin dış politika alternatifinin "Tehlikenin kaynağı ve nedeni" bölümünde yer alan önerdiğim bölüm, "TKP'nin Çıkış Yolu Önerisi: Barış ve Ulusal Demokrasi Programı" başlıklı ana konferans belgesinin "Sunuş" bölümüne aktarılmalıdır: "12 Eylül'den çok önce de Amerikan dayatmalarına açık bir politika izleniyordu. Ama bu politika bile NATO içinde kimi manevralar yapmayı deniyor, günümüzün gerçeklerine ve ulusal çıkarlara bir ölçüde olsun ayak uydurmaya çalışıyordu." Bu ifade, ana tezlerin "sunuş" bölümünde yer alan 12 Eylül öncesi dış politikayı değerlendiren "NATO üyesi olmasına rağmen, genel hatlarıyla çok yönlü ve yumuşama yanlısı bir dış politika izleme eğilimindeydi" biçimindeki ifadeyle yer değiştirirse, o zaman "sunuş"daki biçiminin 12 Eylül öncesi dış politikasının onaylanması şeklinde yanlış anlaşılması ya da yorumlanması durumu ortadan kalkar.

İstikrar, Ordu, Evren ve Amerika

Evren'in 30 Ağustos mesajında bir kaç kez yer alan Türk Silahlı Kuvvetlerinin bugün de bir "rehber", "kurtarıcı" ve "istikrarın bekçisi" olduğu yolundaki ibareler, geçenlerde okuduğum bir kitapta yer alan ilginç bölümleri hatırlattı. Söz konusu kitap, Demokratik Alman Cumhuriyeti Askeri Yayınevi tarafından 1985'de yayınlanmış. Adı: "Günümüzün politik savaşlarında silahlı kuvvetler".

Bu kitapta, ABD'nin kendi toprakları üzerinde ve dünyanın çeşitli yörelerinde tam 175 eğitim merkezinde gelişmekte olan ülkelerden gönderilen subayları eğitimi geçirdiği belirtiliyor. Bu eğitim merkezleri, ABD tarafından "bu ülkelerin savunma ve güvenlik politikalarında etkin olan anah-

• *S.Vardar/FAC*

tar askeri ve sivil konulara sızmak aracı" olarak değerlendiriliyor. 1974 yılında Amerikan yardımlarına ilişkin yasa tasarısına özellikle gelişmekte olan ülkeler subaylarının eğitilmesi üzerine bir madde eklenmiş. ABD her yıl gelişmekte olan ülkeler ordularına mensup 10 bin subayı "eğitimden geçiriyor".

Kitapta, dipnotlarla kanıtlanan bu verilerin yanısıra şu simaya rastlıyoruz: Şili diktatörü Pinoşet. Pinoşet, Fort Gulick'deki eğitim merkezinde yetiştirilmiş. Şil'deki faşist darbeden üç ay sonra, bu "eğitim" merkezinin tören salonuna, Pinoşet'ten gelen bir teşekkür mektubu, çerçevelenip asılmış.

Öğrenci Gençlik İçinde

•Ulaş Tunaboğlu/Istanbul

Ulusal Konferans Tezlerimizin tartışılmasına, gençlik içinde yaptığımız çalışmalar da sosyal-kültürel etkinliklere önem verme konusunda kazandığımız deneyleri dile getirerek katılmak istiyoruz.

Birincisi, kadrolarımızı bu çalışmalara katılmanın önemi konusunda ayrıntılı bilgilendirmek zorunludur. Bu alanda çalışacak hiçbir kadro, sorunu kabaca, insanları örgütlemek için bunu yapmak zorundayız, şeklinde algılamamalıdır. Kadrolarımız bu tür etkinliklerin hem öğrenci yığınları, hem de kendileri için bir ihtiyaç olduğunu ve bu ihtiyacın giderilmesi sürecinde, insanların politik gerçeklere yönelmesinin artacağını kavramış olmalıdırlar.

İkincisi, gençlerin ilgi duyduğu hiçbir sorunun, küçük sorun değildir. İlk bakışta küçük gibi görünen bir sorunun çözümü için gençler birleştiğinde, bir çaba içine girdiğinde, görüyoruz ki, onların cesareti, girişimciliği artıyor, daha çeşitli sorunlara ilgileri artıyor, "büyük sorunlar" konusundaki görüşlerimizi daha kolay benimseyebiliyorlar. Küçük sorunlarla politik sorunların bağıni düşmanı somut kavramalarının yolu açılıyor.

Üçüncüsü, sistemli ve planlı, ısrarla sonuç almaya yönelen bir çalışma olmadan, yukarıda sayılanlar kendiliğinden bir sonuç vermiyor. Herşey bize bağlıdır.

Dördüncüsü, her yığın çalışmasında öne çıkan unsurları örgütlemeyi hiçbir zaman gözardı etmemeliyiz. Yığın çalışması ile örgütlenmeyi karşı karşıya koymadan, aradaki canlı bağı yakalayarak, ama yığınin tümünü ya da çoğunluğunu örgüte kazanmak gibi bir anlayışa kapılmadan çalışmalarımızı sürdürmeliyiz.

Bu bilgiler bir yana, asıl ilgimi çeken yan şu oldu: Bu eğitim merkezlerine gelen subayların kendilerini toplumun öteki kesimlerinden üstün görmeleri için yoğun bir çaba gösterilmesi. Türkiye gibi ülkelerden gelen bütün subaylarda özel psikolojik-bilimsel-etkileme yollarıyla, bir tür kast bilinci geliştiriliyor. Kitabın 151-152. sayfalarında şunlar yazıyor: "Amerikan askersel eğitim kurumlarında gelişmekte olan ülkelerin subaylarına güçlü bir biçimde elit düşünce tarzı, "özel misyon" ve ülkelerinin politik yaşamında "rehber rol" oynadıkları fikirleri aşılanıyor. Onlara, "istikrar"ın tek bekçileri oldukları söyleniyor."

Bütün bunlar TKP'nin "Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı"nda "silahlı kuvvetlerin eğitimi ve ideolojik yönlendirmesi, tümüyle ABD doktrinlerine göre yürütülmektedir" saptamasını doğruluyor. Demokrasiyi kazanma mücadelesinin zorunlu bir par-

Beşincisi, sosyal-kültürel etkinlikler, hem diktatörlüğün gençliği depolitize etme çabalarına karşı gençliğin verdiği anlamlı bir yanıtıdır, bu nedenle bütün olanaklarla desteklenip, genişletilmeli, yaygınlaştırılmalıdır; hem de gençliğin çok gelişmesine, günlük yaşam ile politikanın bağıni daha geniş ve yaratıcı bir açıdan kavramasına yardımcı olacak bir perspektif içermektedir, bu nedenle de gençliğin mücadelesinin sürekli bir yükseliş içinde gideceği günlerde de hiçbir zaman ihmal etmememiz, bir kenara atmamamız gereken bir çalışmadır.

Altıncısı, kendi girişimleriyle bu tür çalışmalara başlayan bu çalışmanın gelişmesi için çaba harcayan gençler, nesnel olarak bu amaçlarına ulaşmak için, sosyal-kültürel etkinliği sürdürebilmek için, belli bir örgütlenme, disiplin, yaratıcılık geliştiriyorlar. Kolektivizm, dayanışma ruhu filiz veriyor. Sorumluluk duygusu kazanılıyor. Bugünün zor koşullarında bu tür eylemler etkinlikler içinde kazanılan bu yetenekler, inaniyoruz ki, gençliğin yarı devrimci mücadelesini yükseltmesinde demokrasi için katkısını artırmada çok önemli bir işlev görecektir.

Zor yıllar en eğitici yıllardır

•Çetin Fırat/Fransa

Biz Fransa'da konferans belgelerimizi geniş bir toplantıda tartıştık. Partimizin Merkez Komitesi'nin tezlerin geniş tartışmaya açılmasını kararlaştırması partinin kendine güveninin bir göstergesiydi. Biz tartışmanın kendisinin parti militanlarının hem partiye hem de kendilerine olan güvenlerini daha da pekiştirdiğini gördük. Elbette belgelerde öne sürülen görüşlerin kolektif

çabası olarak ordunun emperyalizmin yönlendirmesinden kurtarılması isteminin ne denli önem taşıdığını da gösteriyor. Emperyalizmin ordunun tepesine, en önemli kilit mevkilerine sızmasını durdurabilmek için, bizim reform programımızda belirtildiği gibi, silahlı kuvvetlerin eğitiminin ulusal bağımsızlığa, ulusal egemenliğe ve barışı koruma görevine uygun olarak ulusal bir savunma doktrini temelinde yeniden düzenlenmesi gerekiyor.

Evren'in ya da ABD'den "üstün hizmet madalyası" almış bulunan Üruğ'un Pinoşet gibi, eğitim gördükleri merkezlere teşekkür mektupları gönderip göndermediklerini bilemiyorum. Ama bu merkezlerde verilen eğitimi, tümüyle uyguladıkları da bir gerçek. Evren'in 30 Ağustos mesajı, bunun tipik bir örneğidir.

Ne ki Evren, bu demagojisini, tarihsel bir olguya dayanarak inandırıcı kılmaya çalışmaktadır. Bu, asker kökenli politikacıların 1920'lerde yarı-

Ne yapmalıyım?

•Yunus/Fransa

Ulusal Konferans Tezleri'nin parti örgütümüzde tartışılmasından sonra partimizin politikasını daha iyi kavradığımı görüyorum. Tartışmada ayrıca birçok yeni şey öğrendim. Şimdi sıra partimizin görüşlerini çevremdeki işçi ve emekçilere, ülkemizdeki politik gelişmelere duyarlı çevrelere yayma, onlarla tartışma görevine geldi. Bunun için kendime gerçekçi bir takvim yaptım. Saptadığım insanların kimileriyle tek tek, kimileriyle grup halinde tartışacağım. Türkiye'den ilişkim olan devrimci dostlarla mektupla tartışmaya başladım bile. Tartıştığım konular insanların ilgi alanlarına göre değişiyor. Bütün amacım görüşlerimizi tanıtmak. Bunun sonuç alıcı olacağına içtenlikle inanıyorum. Çünkü partimizin bu kötü gidişe dur diyecek ve insanlara iyimserlik, gerçekçi bir iyimserlik aşılacak ve mücadele ruhu kazandıracak bir politikası, güçlü bir silahı var. Bütün başarı bu silaha azimle, cesaretle yapışmamıza bağlıdır.

çabayla geliştirilmesi ve politikanın bütün partinin kolektif düşüncesi haline gelmesi bir çırpıda olmayacaktır. Ama şimdi bunun yolu çok sağlam şekilde açılmıştır. Bu cesareti gösteremeyen bir parti ideolojik-politik kısır döngüler içinde dolanıp durmaktan kurtulamaz. Ayrıca daha geniş sol güçlerle birleşemez. Partimizin 5. Kongresinden bu yana ilerlediği yol bizi sonuca ulaştıracaktır.

sömürgelikten bağımsızlığa, padişahlıktan cumhuriyete geçişte oynadıkları olumlu rolün bugünün koşullarında ve şu halindeki silahlı kuvvetlerce oynanabileceği izlenimi verme çabasıdır. Bu demagoji, mümkün olduğu kadar açığa çıkarılmalıdır. Çünkü geçmişteki bu durum, bugün işbirlikçi oligarşinin bir parçası durumunda olan ordu üstyönetimi tarafından yurtsever subayları ve halk yığınlarını şaşırtmada alabildiğine kullanıyor.

Oysa gerçekte durum, kökten farklıdır. TKP 5. Kongresinde Haydar Kutlu yoldaşın okuduğu MK Çalışma Raporunda 12 Eylül değerlendirilirken belirtildiği gibi: "...yığınlar, ordunun 'kurtarıcı rolü'nün 1920'lerdeki kurtarıcı rol olmayıp egemen güçlerin yaygınlaştırılan ve ordu içindeki yurtsever kesimlerin halkla birleşmelerini önlemeye yarayan bir demagojisi olduğunu çok pahalıya öğrendiler."

BARIŞ GİRİŞİMİ

Atılgan Kordağ/İstanbul

Bundan böyle "16 Mart Gençlik Birimi" imzasıyla düzenli olarak yazmaya çalışacağız. İlk konu olarak barışı seçtik. Barış konusu ile ilgili çalışmalara tüm arkadaşlar katıldılar ve bütün bu yazıların derlenmesi sonucu ilk

ürünümüz, "barış savaşımı ve gençlik" adıyla ortaya çıktı. Bir süre sonra elinize ulaştıracağımız bu çalışma bizlere, gençliği barış savaşımında aktifleştirmek için önemli ipuçları verdi. Bu tür çalışmalarını sürdürmeye karar verdik.

Beşiktaş'ta pazarcılarla halk elele

Zeynep/İstanbul

Bir süre önce pazar yerleri değiştirilen esnaf ve müşterilerinin tepkileri tüm İstanbul'da çetireli biçimlerle ortaya çıkıyor. Geçtiğimiz hafta, Cumartesi günü Beşiktaş pazarına gelenler, pazar yerinin, çevrili küçük bir alana sıkıştırılmak istendiğini ve ara sokaklarda tezgah açılmasına izin verilmediğini gördüler. Öfkeli esnaf, dertli ve isyan eden kadınlarla birleşerek kaymakamlığa yürüdü. Boş fileleri ile yürüyen kadınlar ve pazarcılar saat 14'e kadar kaymakamlığın önünden ayrıldılar. Kalabalıkta Özal'a karşı büyük bir tepki vardı. Birçok insan "beklesin oyları bakalım ne bulacak" diyorlardı. Bekleyen kalabalığın kararlılığı karşısında çaresiz kalan kaymakamlık, pazarcıların istedikleri yerlerde eskisi gibi tezgah açmalarına izin vermek zorunda kaldı.

Atom bombasına karşı önlem işe yarar mı?

Mehmet Sevim/İstanbul

İstanbul'da halkın çoğunlukta bulunduğu merkezi yerlere, örneğin otobüs duraklarına, yeraltı çarşılarına, pasajlara, sinema girişlerine, vb. asılmış broşürler görüyoruz. Sözümona nükleer bir savaşta alınacak tedbirleri çizgilerle anlatan bu broşürlerde nükleer bilgi, radyasyon bilgisi, sığınakta saklanmak, ilk yardım gibi noktalar belirtiliyor. Sanırım bu broşürleri gören her sağlıklı insan, bundan 40 yıl önce atom bombası atılan Hiroşima ve Nagazaki kentlerini düşünüyordur. Buralarda atom bombası ile ölen insanlar, broşürdeki gibi davransalardı, ölmeyecekler miydi? Sakat kalmayacaklar mıydı? Topraklar verimini koruyacak mıydı? Kadınlar sakat doğurmayacaklar mıydı? Kaldı ki aradan 40 yıl geçti ve ölüm tüccarlarının kana doymaz hırsları atom silahlarını daha da geliştirdi. Etki alanlarını daha da genişletti. Atom silahlarını uzaya taşı-

maya hazırlanıyor. Bugün çıkacak bir atom savaşında insanlık tümden yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bir nükleer savaşın galibi olmayacaktır.

Nükleer savaş tehlikesinden korunmak broşürde anlatıldığı gibi değil, ancak nükleer kırım silahlarını ortadan kaldırmakla olanaklıdır.

İŞÇİLER VE SEÇİM

Emeğin Güneşi/İstanbul

Halkalı yolu üzerinde Petrol-İş'e bağlı Plastik Kab fabrikasında 70 işçi çalışıyor. Burada Nisan ayında başlayan toplu sözleşme görüşmeleri bir türlü sonuçlanmıyor. En doğal ekonomik, sosyal taleplerinin bile patron tarafından reddedilmesi karşısında işçiler artık grevin kaçınılmaz olduğunu gördüler. Bu arada işçilere yönelik zorbalık almış başını gidiyordu. Kimi işçiler işten çıkartılarak yerine geçici işçiler alınıyor, makineler sökülüp başka yerlere taşınıyor, işçiler sendikadan istifaya zorlanıyordu. Tüm bu baskı ve zorbalığa karşı işçilerin birlikteliği grev gününe ulaştı. İşçiler 22 Temmuz günü grev yerinde toplandılar. Bu geçen sürede çevrede Plastik Kab işçilerinin greve çıkacağı duyulmuştu. Çevre fabrikaların işçileri, mahallelerden insanlar akın akın grev yerini doldurdular. Börekle, bisküitle, yoğurtla sınıf kardeşlerine dayanışmada bulundu-

Arkası 9. sayfada

Bir İşkenceci

Daha L.Yavuz/İzmir

İzmir Siyasi Şube komiserlerinden Erol Partal hakkında bir süre önce yapılan suç duyurusu takipsizlik kararı ile sonuçlandı. 12 Eylül'den sonra İzmir'de gözaltına alınan birçok insan tarafından işkenceci olarak adlandırılan Erol Partal hakkında soruşturma açılması için İzmir Cumhuriyet savcılığı aracılığı ile Manisa Ağır Ceza Mahkemesi'ne yeni bir başvuru yapıldığı öğrenildi. Halk işkenceci Erol Partal'ın bir an önce cezalandırılmasını istiyor.

ÖZAL'A HAYIR

Y.Genç/İstanbul

Ben üniversitede okuyan bir gencim. Bu güne gelinceye kadar ben ve ailem çok sıkıntılar çektik. Maddi bakımdan çok zor durumdaydık. Özellikle babamın ölümünden sonra durum daha da zorlaştı. Annem elinden gelen çabayı göstererek, tüm imkanlarını kullanarak bizi okutmaya çalıştı. İlk önceleri evde elişi yaparak geçimimizi sağlamayı denedi. Fakat yeterli olmadı. Daha sonra zengin ailelerin yanında hizmetçi olarak çalışmaya başladı.

Lise çağına geldiğimde artık ülkedeki düzenin kimlerin düzeni olduğunu anlamaya başlamıştım. Annemin işi, bunu anlamam için en bariz örnekti. Hizmet ettiği kişilerin çocukları her yıl milyonlar ödenerek yurtdışındaki okullarda, özel kolejlerde okutulurken, annem bunca çalışmaya karşılık kendi çocuklarını normal bir liseye bile göndermekte güçlük çekiyordu.

Ülkemizdeki rejim, annemin hizmet ettiği kişilere her ay milyonlar verirken, bize yetim aylığı olarak 30 bin lira veriyor. 12 Eylül cuntası sonrasında bu adaletsizlik o kadar

Arkası 9. sayfada

kısa...kısa...

● Radyo ve televizyondaki seçim konuşmasını "1 Eylül Dünya Barış Günü"ne ayıran SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, "yurt ve dünyada barışın, günümüzün en önde gelen özlemi olduğunu" söyledi. Barış istemenin ve barışçı olmanın yalnız sözle olmayacağını belirten İnönü, "Özal barış ve huzurdan söz ediyor ama barışı korumak için izlenmesi gereken Atatürk'ün dış politikasını terk ediyor" dedi.

● NATO Başkomutanı Rogers'in F.Alman Stern dergisine yaptığı "Batı Avrupa'dan sökülecek nükleer başlıkların Türkiye ve Yunanistan'a yerleştirilmesine karar verildiği" şeklindeki açıklaması kamuoyunda tepkiyle karşılandı. Sovyetler Birliği ve ABD'nin bir araya gelerek, nükleer silahların azaltılmasına yoluna gitmelerini istiyoruz. Durum buyken nükleer silahların başka alanlara kaydırılmasına açık karşıyız" dedi. Eski başbakanlardan Bülent Ecevit ise şöyle konuştu: "İşçinin, sendikaların dış politikaya generallerden çok karışma hakkı var. NATO Genel Sekreteri kendi başına vermiş, Türkiye'ye silah yığmak istiyor. Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde bu durum meydana gelse önce işçiler, sendikalar karşı çıkar."

● Tokat'ın Niksar ilçesinde, Köklüce barajı derivasyon tüneli inşaatı sırasında, 18 işçi zehirlenerek yaşamını yitirdi. Faciadan üç gün önce tünelde yangın çıktığı, yapılan tüm uyarılara karşın tünelle zorla sokulan işçilerin, tünelde biriken zehirli gazdan zehirlendikleri açıklandı. Tünelle giren işçilere ne gaz maskesi, ne telsiz, ne de gerekli teçhizat verildiğini belirten işçiler, "barajda göz göre göre cinayet işlendi" dediler. SHP Genel Başkan yardımcısı Tefrik Çavdar, faciyanın sorumlusunun müteahhitler üzerindeki her türlü denetimi kaldırarak hükümet ve Çalışma Bakanlığı olduğunu belirtti.

SINİRÖTESİ OPERASYON YETKİSİ İPTAL EDİLMELİDİR !

Baş 1. sayfada

likesi" gerekçesini gelişmelerden kaygı duyan, ülkemizin bölgede yeni bir İsrail yapılmasına karşı çıkan güçleri etkisizleştirmek için kullanmaktadır. Eski büyükelçilerden Nuri Eren, Coşkun Kırcı gibi kişilerin basında çıkan yazılarıyla, genel olarak propaganda aygıtlarının bu gerekçeyi yaymaya yönlendirilmesiyle, kamuoyuna bu "aktif rol" benimsetilmeye çalışılıyor.

Bu çabalar, en açık biçimiyle, sözkonusu parlamento toplantısından bir gün önce yapılan meclisin "milli savunma komisyonu" toplantısı sırasında açığa çıktı. Bu toplantıda, ANAP'lılar, ertesi günü parlamentoya gidecek yasa tasarısına, sınırötesi operasyonlarda "zaruret halinde komşularla mutabakat aranmayacağı" ibaresini eklettirdiler. Komisyonunda çıkan tartışmalarda, ANAP'lılar, açık açık İsrail'in Filistin halkına yönelik kırımını İngiltere'nin Las Malvinas (Falkland) saldırısını ve ABD'nin devlet terörizmi uygulamalarını örnek gösterdiler. Gerçi "milli savunma komisyonu" toplantısında yapılan bu ek, meclisin genel oturumunda çıkartılmıştır. Ama askeri birliklerin parlamentonun kararı olmaksızın genel kurmay başkanlığı ve hükümet tarafından sınırlarötesine gönderilmesi yaşalaşmıştır. Dün orduyu "komşularla mutabakat içinde" diyerek sınırlar ötesine sürenlerin, bunun için kendi parlamentolarını bile hiçe sayanların, yarın aynı şekilde bir adım daha atarak bu kez "komşularla mutabakat" ilkesini de hiçe sayarak serüvenlere başvurmayacağını hiç bir garantisi yoktur.

Bütün bunlar nedeniyle, genel kurmay başkanlığı ile hükümete verilen "sınırlar ötesi operasyonlara karar verme yetkisi" derhal kaldırılmalı, Türkiye'de Kürt halkına karşı sürmekte olan kanlı kırımlar derhal durdurulmalıdır.

Evren-Özal diktatörlüğünün mecliste ANAP'lıların oylarıyla onaylatıldığı yasa, TKP'nin Ulusal Demokrasi Alternatifinde yer alan önlem ve istemlerin de ne kadar yakıcı ve ivedi olduğunu kanıtlamıştır. Eğer ülkemizin Amerikan çıkarları için ve Amerikan planları doğrultusunda serüvenlere sürüklenmesini önlemek istiyorsak, demokratik Türkiye'nin demokratik anayasasının temel ilkeleri arasında şu maddeler yer almalıdır: "Türkiye, bütün komşularıyla ve bütün ülkelerle olan ilişkilerinde barış içinde yanyana yaşama ve iyi komşuluk ilişkilerine uyar. Başka ülkelere karşı ilk saldırıda bulunmamayı yükümlülük kabul eder. Empyrist çıkarlar için savaşa girmez. Halkımızın düşmanlarının ülkeye yönelik silahlı saldırısı durumunda silahla kendini savunur." Ve: "Türkiye Cumhuriyeti, Kürt halkının varlığını tanıyan, ulusal baskıyı yasaklayan, Kürt yurttaşlarının anayasal hak eşitliğini güvence altına alan, onların kendi dillerinde yayın ve eğitim hak-

kını kabul eden bir devlettir."

"Kürt tehlikesi" değil, Kürtlerin ezilmesi ve Amerikan tehlikesi. Karşı karşıya bulunulan gerçek durum budur. Ve bu durum ulusal haklar isteyen Kürt demokratlarının mücadelesiyle barış ve demokrasi uğruna mücadeleyi

yi kopmaz bir biçimde sımsıkı birbirine bağlıyor. Kürdistan'daki baskıların durdurulması, Kürt halkının varlığının ve ulusal demokratik haklarının tanınması, barış ve demokrasi mücadelesini bir tek potada, bu faşist, Amerikancı rejimin yıkılması ve ulusal demokrasinin kurulması mücadelesi potasında eritiyor.

"Askeri Harekât Bölgesi"

Daha geçenlerde Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki operasyonlarla ilgili olarak sorulan bir soruyu "**Askeri hareket bölgeyle ilgili bilgi vermek sakıncalıdır**" diye yanıtladı. Bu ne demektir? Hükümet bu bölgeleri "Askeri hareket bölgesi" saydığına göre, bölgede yaşayan Kürt halkını da "**düşman kuvvet**" görüyor. Zeki Yavuztürk'un yanıtından başka bir anlam çıkarmak olanaklı değil. Nitekim son bir ay içinde Türkiye Kürdistanı'nda devletten yeniden tirmandığı baskı ve terör ancak düşman kuvvetlere karşı uygulanabilir. Bu baskı ve terör dalgası içinde Kürt halkı neler görüyor?

-Başta Hakkari, Siirt, Mardin ve Van illerinde yaşayanlar olmak üzere, büyük çoğunluğu köylü olan yüzlerce Kürt gözaltına alındı. "Şüpheli" üzerine gözaltına alınan, çoğunluğu somut hiç bir gerekçe olmadan tutuklanan bu insanlardan hiç bir haber alınamıyor. Uludere'nin Ballı köyünde olduğu gibi bir çok yerde ya köy halkının tümü, ya da tüm erkekleri gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Hasat mevsiminde yapılan bu yığınsal tutuklamalar aynı zamanda binlerce Kürt yurttaşını açlıkla yüz yüze bırakmıştır.

-Sınır bölgelerinde "**güvenlik**" gerekçesiyle yeni köyler boşaltılıyor, sınır bölgelerinde ekilmesi ve kullanılması yasaklanan tarla, mera ve otlak alanı iyice genişletiliyor. Tarlası, merası gaspedilen Kürt köylülerinin haklarını aramaları bile suç sayılıyor. Köylerin boşaltılması işlemi öteki bölgelerde de "**köylerin birleştirilmesi**" gerekçesiyle sürdürülüyor. Örneğin Tunceli Valisi yöredeki 3000 köyün 300 köy olarak biraraya toplanacağını açıkladı.

-Komando, jandarma ve polis birliklerinin arama-taramaları, köy baskı operasyonları sürerken Kürt köylüleri gece-gündüz nöbet tutmaya zorlanıyor. Çevrede meydana gelecek olaylardan nöbetteki köylüler sorumlu sayılıyor ve cezalandırılıyorlar. Bununla birlikte onbinlerce Kürt yurttaşın köyünden, kentinden dışarı çıkması yasaklanıyor. Karakollardan izin almadan köyden dışarı çıkanlar işkence görüyor, tutuklanıyor.

-Köy korucuları eliyle sürdürülen

baskı ve kıskırtmalar da gittikçe daha büyük tehlikeler doğuruyor. Rejimin dağıttığı silahlar kan davalarının, aşiret çatışmalarının körüklenmesinde, küllemiş düşmanlıkların alevlendirilmesinde kullanılıyor. Rejim ortaya çıkan her çatışmada köy korucularını haklı sayıyor. Köy korucularının çıkardığı her olay "**bölücü-korucu çatışması**" diye gösteriliyor. Örneğin Ceylanpınar'ın Yukarı Taşyalak köylüleri kendilerine saldırarak olay çıkaran köy korucusu hakkında 20 kez şikayetçi oldukları halde saldırgan hakkında hiç bir işlem yapılmadı. Sonunda aynı köy korucusu tüm köy halkını yayım ateşine tuttu. tüm bunlar ortadayken yine de rejim köy korucusu sayısını artırıyor.

-Rejim "**düşman kuvvet**"e karşı yaptıklarını yeterli bulmuyor. Bunca baskı ve terörün sürekli ve sistemli sürdürülmesi amacıyla özel timler oluşturuyor.

Türkiye Kürdistanı'nın en sıradan bir köyünde, her kasabasında görülen sahne budur. Bölgede yaptırıldığı incelemelerden sonra bir "Doğu Raporu" yayınlayan SHP de tüm bu gerçekleri kamuoyuna açıkladı. Hükümetin güvenlik sorununu gerekçe göstererek, yörede orduyu devlet yerine tek başına ikame ettiğini belirtti. Askerin halkla karşı karşıya getirildiğini, iktidarın politik çıkarı için bunu böyle devam ettirdiği de SHP raporunda vurgulanıyor.

Tüm bu acı gerçekleri işlerine geldiği gibi gösteren Evren-Özal yönetimi ise başından beri olduğu gibi, bugün de halkın gerçekleri öğrenmesini engelliyor. Demokrasizizliğin karanlığı bu gelişmelerin üzerine bir perde olarak örtüyor. Şovenizmi, ırkçılığı, Türkiye'de yaşayan insanlar arasında düşmanlığı körükliyor. Eğer ülkede demokrasi olsaydı herkes, ülkemizin emekçi insanları rejimin "**düşman kuvvet**" saydığı Kürt halkını, içinde yaşadığı koşulları ve isteklerini onun ağzından öğrenecekti. "**Askeri hareket bölgesi**"nde hangi dolapların döndürüldüğünü anlayacaktı. Görülecektir ki, Kürt halkının varlığının tanınması, üzerinde devlet eliyle sürdürülen baskı terör ve zorbalığın bir an önce sona erdirilmesi tüm ülkenin, demokrasinin yararına olacaktır.

Halk Düşmanı Maceracı Rejime Dur Demek İçin ANAP'A OY YOK !

Baş 1. Sayfada

ci olanaklar tükenmiş gibidir. Savaşın ilk yıllarındaki zenginlik bu ülkelerde şimdi yerini yoksulluğa terketti. Özal hükümetinin pek övülen ihracat artışı da duruverdi. Türkiye ekonomisini böyle reçetelerle sürünmeye mahkum eden IMF ise şimdi Özal hükümetinin önüne yeni bir Stand-by anlaşması koymaya hazırlanıyor. Türkiye'yi ağır koşullarla yeni bir borçlanma bekliyor. Komşularıyla iyi ilişkileri yalnız ve yalnız ticarete, alım satım ilişkilerine dayandırmış olan ve bu ilişkilerde zayıflama ortaya çıktığında "iyi ilişkileri" tehlikeye sokmakta hiç tereddüt etmeyen bu hükümet eliyle Türkiye Ortadoğu'da maceralara doğru hızla itiliyor. Sınır ötesi hareketler, orduyu bir çetenin emriyle hem de komşu ülkelerle bir anlaşma olmaksızın sınır dışına sürme niyetleri eğer bu hükümet işbaşında kalmaya devam ederse ülkemizi bekleyen tehlikenin büyüklüğünü yeterince gösteriyor.

Türkiye'yi böylesi askeri maceralara gözünü kırpmadan itebilecek rejim, Özal hükümeti, Evren ve Özal'ın çevresinde toplanmış bir avuç maceraperest ABD askersel sanayi kompleksiyile, Pentagon'la bağlıdır. ABD'deki silah tekellerine dayalı gerici çevrelerin dünyamızın çeşitli bölgelerinde yelten dikleri kışkırtıcı yöntemler, saldırılar Türkiye'deki rejimin de özendiği ve özendiğini açıkça gösterdiği yöntemlerdir. "ABD ordumuzu modernleştirecek" yalanıyla ABD ile ilişkilerin bugünkü biçimini orduya, ulusa dayatmak isteyenler şimdi bir türlü ne yenisi imzalanabilen ne de yürürlükten kalan Savunma İşbirliği Anlaşmasını onaylamak için de seçim sonrasını bekliyorlar. Eski dışişleri ve savunma bakanlarından H.E.İşık'ın dediği gibi "Türk Amerikan Savunma İşbirliği Anlaşması Türk silahlı kuvvetlerinin teçhizatının takviyesi esası yerine bir savaş halinde bölgenin daha çok Amerikan silahlı kuvvetleri tarafından savunulması esasına dayandırılmak isteniyor". Kısacası Türkiye eliyle NATO sınırları Ortadoğu'ya doğru uzayabilir, Türk silahlı kuvvetleri bir avuçtan daha fazla olmayan rejimin elebaşları tarafından Ortadoğu'ya sürülebilir, modern Amerikan ordusu ise her geçen gün biraz daha sokulduğu ülkemize nükleer silahlarıyla, filolarıyla yerleşebilir.

Bir yandan IMF, stand-by anlaşması ile, öte yandan ABD, SIA ile seçim sonrasını bekliyorlar. ABD'nin yeni İstanbul Başkonsolosu Edgar Rau ise "ekonominizi iyie gidiyor, ama politik istikrarınızı aman bozmayın" diyerek Özal hükümetinin gereksindiği desteği uzatıyor.

"Politik istikrar!" Bu söz seçimlerden sonra Özal hükümetinin baskıyı daha yoğunlaştırması, eğer seçimlerde bu gidişe dur diyecek güç kendini göstermezse daha da pervasızlaşması anlamı taşıyor. Sırada bekleyen ceza yasası taslakları, kazanılmış gibi

görünen ama herhangi bir güvenceye sahip olmayan kimi kazanımları yok etmek için hazırlandı. ABD'nin ve Özal'ın takipçisi oldukları "politik istikrar" budur. Özal, gelişmesi tesadüfi ihracat patlamalarına, politik istikrarı halkın, yığınların ve politik güçlerin sessizleştirilmesine bağlı bir Türkiye yaratmak istiyor. Buna da "Türkiye'yi modernleştirme" adını veriyor. Hep geri bırakılmış doğuda modern hava alanları, uçakların bile inebileceği yollar, modern Amerikan ordu birliklerinin yerleşebileceği hangarlar, üsler, bütün bunlar gerçekte yığınların sessizleştirildiği, politik güçlerin susturulduğu, egemenliği ele geçirmiş bir avuç işbirlikçinin elinin kolunun ise alabildiğine serbest bırakıldığı bir Türkiye'nin işaretleridir.

Ara seçimlerde "dur" diyeceğimiz tehlikeli gelişmeler işte bunlardır. Ama ne yazık ki, bütün muhalefet partileri sorumluluklarını tam olarak kavramış görünmüyorlar. Sorumluluğun ilk gereği, birlik içinde hareket etmektir. Bu başarılabilmiş değildir. İkincisi, tehlikenin büyüklüğünün farzedilmesi ve ona göre kararlı bir tutum izlenmesidir. Bu kararlılık basın egemen kıldığı yoz seçim havası içinde netlikle görünmüyor. Kimi muhalefet partileri ve sözcüleri ise yaklaşan felaketleri göremiyor ya da görmezlikten geliyorlar.

Seçimlerden sonra bugün dayanılmaz ölçülerde olan açlık ve sefalet daha da yoğunlaşacak ve yaygınlaşacaktır. Enflasyonla ilgili olarak şimdi basın eliyle yaratılan iyimser hava yerini büyük çaplı devalüasyonlara bırakacaktır. Ücretler maaşlar, tarım ürünleri fiyatları düşecek, çarşıda, pazarda ise herşeyin fiyatı hızla tırmanacaktır. Seçimlerden sonra yaratılacak havaya, hızlandırılacak şoven

kampanyalara sağlam zeminlere oturulmamış politikalarla karşı konulamaz. Halka seçimler öncesinde, ülkenin bu ABD silah tekellerine teslim olmuş maceracıardan ve onların politikalarından nasıl kurtarılacağını göstermek, seçimlerde halktan destek almak şarttır. Yoksa seçimlerden sonra daha da sertleşecek mücadeleye gerektiği gibi hazırlanamaz. İşçi sınıfının mitinglerle, toplantılarla duyurduğu ve duyurmaya devam ettiği hem yığınsal hem de doğrudan yığınların istemlerini yansıtan sesine kulak vermek gerekiyor.

Ara seçimler 28 Eylül'de. 16 Eylül ise yakın tarihimizin önemli bir olayının 10. yıldönümüdür. Bu yıldönümü, işçi sınıfının, ilerici, demokrat güçlerinin ve o yıllarda parlamentoda yer alan ilerici, demokrat milletvekillerinin uyumlu direnişi ile antidemokratik Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasasının durdurulmasının yıldönümüdür. 1976 Eylülünde işçi sınıfı yığınsal gücü ile, sendikal örgütü DISK ile sesini yükseltti, gücünü gösterdi. Komünistler, ilericiler, demokratlar, demokratik kitle örgütleri bu haklı eyleminde işçi sınıfının yanında yer aldılar. Parlamentodaki ilerici milletvekilleri işçilere destek oldular. Bu birleşik ve yığınsal güç DGM'leri durdurdu. Kuşkusuz şimdi koşullar daha değişiktir. O zamandan bu yana ülkemizde pek çok şey oldu. Şimdi koşullar daha zor, görevler daha ağırdır. Ve şimdi birlikte hareket etme zorunluluğu daha yakıcı bir biçimde kendini duyuruyor. Birlikte hareket etmek, yığınlarla, onların çıkarlarıyla bağlı hareket etmek, kararlı olmak, muhalefetin bu ara seçimler öncesinde işte bunlara ihtiyacı var.

Bu ara seçimlerde Özal hükümetine halk düşmanı maceracı rejime "dur" demek zorunluluktur. Bu seçimlerden sonra zorlu bir mücadeleye hazırlanmanın da koşuludur.

Türkiyemiz "Feda Edilecek Arazi" değildir !

Baş 10'da

lar yerleştirme kararına Türkiye o zaman onay vermişti. En son olarak, geçtiğimiz Mart ayında Würzburg'da yapılan NATO Nükleer Planlama Grubu toplantısına katılan Büyükelçi Osman Olcaz, FAC'de bulunan Amerikan taktik atom silahlarından bir kısmının Türkiye'ye yerleştirilmesine razı olduklarını açıklamıştı. Bu plana göre, ülkemiz Topraklar, Pershing 1-A, Lance, Honest John roketleri, nükleer mayınlar gibi taktik nükleer silahlar yerleştirilmesi, ülkemizde eskiden beri bulunan Nike-Hercules roketlerinin de daha gelişmiş tipteki Patriot'larla değiştirilmesi öngörülmüştür. Şimdi, Roger'in işaretiyle, ülkemizdeki atom silahı yığınlarının büyüülmesi doğrultusunda yeni bir adım atılmıştır.

NATO Güney Avrupa Müttefik Kuvvetleri Komutanlığı'nın 1985'de hazırladığı bir raporda şöyle deniyor: "Arazinin çok geniş olması, zaman kazanmak için bir kısım araziyi feda etmeyi gerektirebilir." Reagan yönetimi ve Amerikancı paşalar ülkemizi "feda edilecek arazi" olarak görüyorlar. ABD'nin bütün bu saldırgan stratejileri, havalı ürünün bir "Sovyet saldırısı tehlikesi"ne

dayandırılmak isteniyor. Halbuki, komşumuz SSCB, hiçbir zaman ilk vuruşu kendisinin yapmayacağını defalarca taahhüt etti, Amerika bir savaş başlattığı takdirde de, topraklarında nükleer silah bulundurmayan ülkelere karşı nükleer silah kullanmayacağını açıkladı. Bu durumda, ülkemizi "feda edilecek arazi" olmaktan kurtarmak olanaklıdır. Ülkemizi, Amerika'nın bir yandan askersel yardımları kısıran her yandan kendi nükleer silahlarını yerleştirdiği ucuz bir ileri karakol olmaktan çıkarmak olanaklıdır. Tüm yurtsever güçlerin, geleceğini bu topraklara bağlamış herkesin Reagan yönetiminin canice planlarına ve onun işbirlikçisi Evren-Özal diktatörlüğünün vatan satıcılığına birlikte karşı çıkmalarıyla, ulusal güvenliğimizin tehlikeye sokulmasına, ulusal egemenliğimizin kabaca çiğnenmesine, Türkiye'nin komşuları ve bölge halkları için bir tehlike ve zorbalık merkezi olmasına son verilebilir. Sol ve diğer muhalefet partileri, sendikalar, meslek örgütleri, yurtsever aydınlar ve gençler bugünden bu gidişe karşı çıkmazlarsa, seçimlerden sonra Türkiye'nin "İsrailleşmesi" çok daha hızlanabilir.

EKMEK VE BARIŞ

Başı sayfa 10'da

mek ve hak kavgası içinde yaşıyor. Bu yıl yüzbinlerce işçi için toplu sözleşme yılıdır. Türk-İş bu yılın sonunda Genel Kurulunu yapacaktır. Hem toplu sözleşmeler, hem de sendikal hareket ağır saldırı altındadır. İşten atmaların, işsizliğin hızla arttığı koşullarda, işçi ücretlerini daha da düşürmek isteyen, asgari ücretlere, hatta işçilerin hafta sonu, bayram, izin tatillerine bile göz dikmiş hükümet ve büyük sermaye ortaklığı, sendikaların gücünü iyice kırmak için yeni planlar peşindedir. "Verime göre ücret" adı altında piyasaya sürülen işçileri bölme, sendikasılaştırma ve böylelikle ücretleri düşürmeyi amaçlayan yeni ücret sistemi, hükümet ve büyük sermayenin kara ortaklığı tarafından sendikalara dayatılıyor. İşçilerin ücretlerine ve sendikalara yönelik bu yeni saldırıda, büyük sermayenin Türk Metal sendikasının faşist yöneticileri gibi sendikal hareket içindeki ajanlarını kullandığı ortadadır. Görülüyor ki, diktatörlük rejimi, Türkiye emekçi halkını dışta maceralara sürükleyecek, içte ise köleleştirecek çok yönlü bir politika izliyor. İçte, emekçilerin haklarına, özgürlüklerine ve ekmeğine saldıran politika ile, dışta Türkiye'yi bölgede bir gerginlik ocağı haline getirme, ABD'nin savaş planlarına ülkemizi alet etme ve sürekli silahlanma politikası birbirinden ayrılmıyor. ABD'nin savaş borusunu üfleyen Türkiye'deki Evren-Özal yönetimi, içerde özgürlükleri elinden alınmış halkımıza açlığı ve yoksulluğu dayatıyor. Barış ve demokrasi, barış ve ekmeğin işte birbirine böylesine sıkışıkya bağlıdır.

Türkiye işçi sınıfı, ABD emperyalizminin diktatörlük rejimi eliyle ülkemizi saldırgan politikalarına araç etmesinin önüne geçmek için her çabayı göstermektedir. Halkın ekmeğini ve demokrasiyi namulunun ucunda olmaktan kurtarmak için barış mücadelesini yükseltmeyi işçiler kendi özcörevleri olarak bilmelidir. Silahlanma harcamalarının ülke ekonomisinin belini kırdığı, ekonomik bunalımın yükünün ise emekçilere taşındığı ülkemizde, Dünya Sendikalar Federasyonu'nun barış ve silahsızlanma için eylem çağırısına, tüm sendikal örgütler kulak vermelidir. "Bu sese yeni kongresine hazırlanan ülkemizin yığınsal sendikal örgütü Türk-İş de kulak vermelidir. Yeni kongresine giderken Türk-İş ve üyesi sendikalar, barışçı bir dış politikanın izlenmesi, silah-

FATURANIN SAHİBİ BELLİDİR

Başı 1. sayfada

Şimdi bir başka gerçek de giderek görülmeye başlanıyor. Bu, Türkiye Kürdistanı'nda dökülen kanların sorumlusunun da bugünkü rejim olduğu gerçeğidir. Doğu'da silahlı kuvvetler ile Kürt halkı Evren-Özal yönetimi tarafından bilinçli ve planlı olarak karşı karşıya getiriliyor. Bunlar Doğu'da kan aksın istiyorlar. Bundan politik çıkarlar umuyorlar.

Amma ordu içinde "Doğu'da niçin öldürüyoruz ve ölüyoruz, Kürt köylüsüne ve aydınına bu işkenceyi niçin yapıyoruz?" sorusuna şimdi verilenlerden daha başka, gerçeklere yönelen yanıtırlar verilmeye başlanması çok uzak değildir. Evren bunu da iyi biliyor.

TKP'nin "Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı"nda 12 Eylül döneminin faturası gerçek sahiplerine çıkarılmıştır. Bu, en başta, silahlı kuvvetlerin yönetimini ele geçirmiş ve onu kendi sınıfsal ve kişisel çıkarları doğrultusunda demokrasiye, barışa, insan haklarına ve ulusal çıkarlara karşı bir suç aleti gibi kullanmış olan ve kullanan Amerikancı, militarist, vurguncu yönetim kadrosudur. Şimdi giderek daha geniş güçler bu gerçekleri dile getirmeye başlıyor.

Militarist generaller ve onların sözcülüğünü yapan Evren elde ettikleri iktidar konumlarını terketmeye niyetli değillerdir. Sonuna kadar direnme yanlısıdır. Evren, 30 Ağustos konuşmasında bu niyetlerini, "silahlı kuvvetlerin görevi yalnızca sınırları korumak değil, huzur ve güveni sağlamak ve parlamentoyu korumaktır" sözleriyle ifade etti.

Oysa bugün geniş demokrasi güç-

leri, bütün iktidarın parlamentonun elinde olduğu, silahlı kuvvetlerin yalnızca yurt savunmasıyla görevli kılındığı ve parlamentonun yetkilerine ortak olmadığı bir rejimi savunuyorlar. TKP, orduya ilişkin alternatif programında demokratik rejimde silahlı kuvvetlerin demokratik hükümete bağlı işlev görmesinin ve parlamento denetimine açık olmasının zorunlu olduğunu belirtiyor. Demokratik bir parlamentoya ulaşabilmek ise, ordunun demokratikleşmesinden ayrı düşünülemez.

Bütün bunlar için, önce 12 Eylül'ün faturası gerektiği gibi kapatılmalıdır. Fatura sahibine çıkarılmıştır. Sahibine ödettilerimdir. Öyle ki, bir daha askeri darbelere olanak verilmesin, ordu insan haklarına ve ulusal çıkarlara karşı kullanılsın.

Faturanın sahibine ödettilerim, 12 Eylül'ün generallerden hesap sorulması başarılamazsa, kapıda duran tehlikelerin hiçbir savuşturulmaz. Ülkenin ve halkın hiçbir sorununun çözüm yolu açılmaz.

İlerici güçler en geniş halk yığınlarını "12 Eylül'ün generallerden hesap sorulması" istemi çevresinde birleştirmek için çabalarını artırmalıdır. Bütün muhalefet güçleri bu istemi daha kararlı savunmalıdır. Yurtsever subaylar, cuntacı şebekeyi suç ve sorumluluklarıyla başbaşa bırakmalı, barışa, demokrasiye, Türk ve Kürt halkımıza karşı daha fazla suç işlenmesine izin vermemek için, demokrasi isteyen halkla, demokratik güçlerle işbirliğine yönelmelidir.

Demokrasi, ancak onu isteyen bütün güçler demokrasi düşmanlarına karşı çetin bir mücadeleyi göze alabilirlerse kazanılabilecektir.

lanma harcamalarının azaltılması, ABD askeri üslerinin ülkemizden sökülüp atılması talebini yükseltmeli, uluslararası silah tekelinin sözde ulusal savunma kisvesi altında, ama özünde karanlık amaçlarla ülkemizi

ze sızmasına olanak tanımamalı, ulusal çıkarlarımızla doğrudan doğruya bağlı bu konularda aktif ve kararlı bir tutum almalıdır." (Türkiye Postası, 28.8.1986, Kemal Daysal, DİSK Yürütme Kurulu üyesi).

ÖZAL'A HAYIR

Başı sayfa 6'da

büyüdü ki, artık annemin yanında biz de yaz tatillerinde durmaksızın çalışmak zorunda kaldık. Okul masraflarını güç bela karşılarken, üstüne üstlük bir de üniversiteler paralı yapıldı. Harçlar her sene iki kat artıyor. Demokrasielerde fırsat eşitliği en önemli koşuldur. Özal ve Evren, Türkiye'de demokrasiden söz ediyorlar.

Oysa biliyorum. Ülkemizin olanakları o kadar geniş ki, hem beni, hem de benim gibi yüzbinlerce emekçi çocuğumu, harç gibi soygunlara başvurmadan rahatça okutabilir. Yeter ki bu olanaklar halktan yana ulusal demokratik bir iktidarın elinde olsun.

Yakında ara seçimler var. Herkes seçimleri konuşuyor, hangi partiye oy versem diye düşünüyor. Ben tercihimizi demokrasi yönünde kullanalım diyorum. Evren-Özal diktatörlüğü yıkılmadıkça Türkiye demokrasiye ulaşamaz. İktidarı bir çıkar ocağı olarak bir holding gibi gören ANAP iktidarına ara seçimlerde gereken ders verilmelidir. Demokrasiyi kazanmak için Özal'a hayır!

İŞÇİLER VE SEÇİM

Başı sayfa 6'da

lar. Bu kararlı ve çevreden geniş destek gören direniş, patronu toplu sözleşme masasına oturtmak zorunda bıraktı. İşçiler varolan hakların korunması ve kaybedilenlerin kazanılmasının ancak mücadele ile mümkün olabileceğini gördüler.

Son günlerde işçi semtlerine yoğun baskı ve operasyonlar düzenlenmesi, kahvelerden suçsuz insanların polisçe toplanıp götürülmesi, işçilere bugünkü yönetimin işçi düşmanı yüzünü iyice gösteriyor. Seçim öncesi iyice yoğunlaştırılan bu operasyonlar, Özal'ın diğer seçim yatırımları ile tamamlanıyor. Toplu Konut Fonu ve Fak-Fuk-Fon adı altında halktan toplanan paralardan 1,5 milyar lira İstanbul seçim bölgesine acil olarak aktarıldı. Bu da yetmiyormuş gibi onbeş ANAP'lı belediye tüm olanaklarını bu bölgeye yığdılar. Bu da yetmedi halka oy karşılığı dağıtılmak üzere, İstanbul'un her semtinde fırıncılardan, marketlerden ve gıda toptancılarından yiyecek toplanarak camilere, kimi işyerlerine stok yapıldı.

EKMEK VE BARIŞ

Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF)nun, 16-22 Eylül tarihleri arasında toplanacak olan XI. Kongresi için tartışmaya sunulan raporda şu satırlar yer alıyor. "Uluslararası barış yılında toplanan XI. Kongre, dünya sendikal hareketini silahlanma yarışına karşı eylemlerini birlik içinde daha da yoğunlaştırmaya, Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen dünya silahsızlanma kampanyasının geniş hedeflerini desteklemeye ve dünya kamuoyunu barışçı istemler doğrultusunda somut olarak seferber etmeye çağırır."

DSF'nin tüm ülkelerin işçilerinin ve sendikal örgütlerinin günümüzün en önemli sorununda, barış sorununda sorumlu tutum almaları, bütün güçleriyle silahsızlanma yarışını durdurmak için eylemlerini yoğunlaştırmaları yolunda yapılan bu çağrı, Türkiye işçi sınıfı ve sendikal hareketi için son derece büyük önem taşıyor. Bu önem, insanlığın yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğu atom çağında, dünya barışını korumak için mücadelenin en başta bütün insanlığın sorumluluğunu üzerinde taşıyan işçi sınıfının görevi olmasından geliyor. Ve aynı zamanda bu önem, bizim gibi bir ülkede barış için mücadelenin aynı anda ulusal egemenlik ve ekonomik bağımsızlık için mücadeleyle içiçe geçmiş olmasından geliyor. Barış için mücadele demokrasi için mücadeleyle içiçe geçmiştir. Emekçilerin ekonomik ve sosyal istemleri için mücadeleyle sıkı sıkıya bağlıdır. Çünkü, emperyalizmin en saldırgan güçlerinin

● Ayşe ÇİMEN

Türkiye gibi Amerikan emperyalizmine sınımsız bağlanmış, topraklarında sınımsız bağlanmış, topraklarında ABD'nin üslerini, tesislerini ve nükleer silahlarını barındıran bizim ülkemizin hem ulusal egemenliğini, hem de ekonomik gelişmesini tehdit ediyor.

Türkiye bütçesinden 1980-85 arasında silahlanmaya ayrılan paranın yaklaşık 8 kat arttığı, silahlı kuvvetlere beş yılda 6 trilyon kaynak sağlandığı Genelkurmay'ın verdiği bilgilere göre

basında yer aldı. (Milliyet, 3.5.1986) Silahlanma harcamalarını 1980 Eylül'ünden sonra olağanüstü artıran diktatörlük rejiminin demokrasiye inen süngüsü aynı zamanda işçinin ücretini, halkın ekmeğini de kesmiştir. Şimdi ABD'nin savaş planlarına uygun biçimde çıkarılan kararnamelerle Türkiye'yi sınır ötesi maceralara sürüklemek isteyen diktatörlük rejimi, içte en vahşi biçimde halkın ekmeğini daha da küçültmektedir.

Bu durumu Türkiye işçi sınıfı gün
Arkası 9. sayfada

Türkiyemiz "Feda Edilecek Arazi" değildir !

● G.BORA

NATO Başkomutanı, Amerikalı General Rogers, Stern dergisine yaptığı açıklamada Batı Avrupa'daki nükleer başlıkların bir kısmını NATO'nun Güney Doğu kanadına, yani Türkiye ve Yunanistan'a aktarmaya "kararlı olduklarını" bildirdi. Evren'in dostu, Amerika'nın Libya saldırısının planlayıcısı Rogers, her zamanki küstahlığıyla, Türkiye ve Yunanistan'ı kastederek, "NATO'nun Güney Doğu kanadında yer alan ve tehdit altında bulunan ülkelere yeterli kadar atom başlığı bulunmadığını biliyoruz, roketler NATO üyelerine dengeli bir şekilde dağılmalıdır" dedi.

Yunanistan hükümeti Rogers'in bu açıklamasına kesinlikle karşı çıkarak, Yunanistan topraklarına yeni nükleer silahların veriletilmesinin söz konusu olmadığını, Rogers'in Yunanistan

adına konuşamayacağını belirtti. Türkiye Dışişleri Bakanlığı ise Rogers'in açıklamasını suskunlukla geçirdi, ismi açıklanmayan kimi "yetkili"lerin gazete köşelerine sıkışmış kimi yuvarlak ve utangaç açıklamalarıyla ortalık yatıştırılmaya çalışıldı. Özal hükümetinin bu tavrı, Özal'ın Moskova gezisi sırasında kullandığı "silahsızlanma davasında, dünyada gerçek barış ve huzur sağlanmasına yönelik çabaları Türkiye'nin her zaman içtenlikle desteklediği" şeklindeki sözleriyle taban tabana zıt düşüyor. Buna karşılık, NATO Başkomutanı'nın Türkiye'ye yönelik niyetleri ülkemizde çok geniş politik çevrelerde tepkiyle karşılandı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Partisinin dünyada barıştan yana olduğunu, SSCB ve ABD'nin biraraya gelerek nükleer silahların azaltılması yoluna gitmelerini istediğini, bu durumda nükleer silahların başka alanlara kaydırılmasına karşı olduklarını açıkladı, Eski Başbakanlardan B.Ecevit de, NATO Başkomutanı'nın kendi başına karar verip Türkiye'ye silah yığmak istediğini, bu duruma öncelikle işçilerin ve sendikaların karşı çıkması gerektiğini, işçilerin, sendikaların dış politikaya generallerden çok daha fazla karışma hakkı olduğunu söyledi. Prof. H.Ülman da, Hürriyet gazetesinde, "ABD ve General Rogers Türkiye'yi, kendi geçerliliği kuşku ve tehlikeli varsayımlarının deneme tahtası mı sanıyorlar?" diye yazdı.

Rogers'in son açıklaması, Reagan yönetiminin Türkiye'nin ulusal güvenliğini ve egemenliğini hiçe sayan politikasının, Evren-Özal yönetiminin de işbirliğiyle, şimdiye kadar görülmedik tehlikeli boyutlara ulaştığını gösteriyor. TKP 1983'den beri, ülkemiz topraklarına yeni nükleer roketler yerleştirilmesi planlarına dikkati çekiyor. Nitekim, 1983 yılında Montebello'da yapılan NATO Savunma Bakanları toplantısında alınan Batı Avrupa'daki nükleer başlıkların bir kısmını Güney Doğu Avrupa'ya kaydırıp Batı Avrupa'ya daha modern konvansiyonel silah-

Arkası 8. sayfada

12 Eylül'ün 6. yıldönümü nedeniyle

TKP Diyarbakır İl Komitesi'nin yayınladığı bildirden

Diktatörlük, 12 Eylül'den bu yana bütün kuruluşlarıyla, 1982 Anayasasıyla adım adım kurumsallaştı. "Terör" devlet politikası haline getirildi. Halen en acımasız şekilde devlet terörü Türkiye Kürdistanı'nda sürmekte. Bölgemizde sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamalarının sürmesi, her gün insanların öldürülmesi, Kürt köylerinin düşman mevzisiymiş gibi kuşatılması, toplu tutuklamaların devam etmesi bunun kanıtıdır. Bugün her beş Kürt ailesinden dördü faşist diktatörlüğün şu ya da bu şekilde gazabına uğramıştır. Diyarbakır Harmanlar Köyü'nde Yüzbaşı Halis Deveci'nin emrinde, köylülere yapılan işkenceler parlamentoya bile yansıdı. Türkiye cezaevi ağıyla örülüyor. Bu yıl Elazığ-Malatya karayolu üzerinde Helpenek mevkiinde, Kürdistan'ın en büyük cezaevinin yapılması planlanıyor.

12 Eylül'ün bu yıldönümünde, 12 Eylülcü Evren-Özal diktatörlüğüne karşı sesimizi ve savaşım bayrağını daha da yükseltelim. Bu diktatörlükten bir an önce kurtulmak ülkemizin ve halkımızın hayrına olacaktır. Diktatörlükten kurtulmanın tek yolu demokrasi isteyen herkesin -demokratların, ilericilerin, komünistlerin ve Kürt yurtseverlerinin- elele, omuz omuza, örgütlü ortak savaşım vermelerinden geçer.

Bugün Kürt halkı üzerinde oynanan oyunlara ve yapılan insanlık dışı baskılara karşı sessiz kalınmamalı. Biz komünistler Kürt halkına yönelik her türlü baskıya karşı çıkıyor, Kürt halkının ulusal demokratik hakları için vargücümüzle savaşıyoruz, savaşaacağız.

Kürdistan'daki devlet terörüne son.

Sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulaması kalksın.

Zindanlar boşalsın, genel politik af.

Herkese iş, herkese aş.